

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р **Русанка Петкова Манчева,**

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност
ДОЦЕНТ, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски” в ДВ. бр. 57/14.07.2017 година

*Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната
дейност и продукция, представена от участниците в конкурса*

Кандидат № 1. Иван Димитров Кръстев

Данни за кандидат 1.

Иван Димитров Кръстев е роден на 28.07.1956 година в гр. Велико Търново. Назначен е като асистент в катедра“Психология“ от 23.03.1995 и само няколко месеца по-късно от 20.09, същата година работи и като главен асистент. От този момент не е променял работното си място и позиция. Участва в конкурса след продължителна академична активност и научни интереси в областта на трудовата и икономическата психология.

1. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Кандидатът участва в конкурса с научна продукция и дейност включващи:

1. *Публикуван самостоятелен монографичен труд:* „Психолого-икономически аспекти на потребителското поведение“ (2011) с рецензенти: доц.д-р Р. Попова и доц.д-р Г.Енева, свързан с профила на обявения конкурс

2. *Участие в колективен монографичен труд* с Ивелина Пенева „Личност и асертивност в бизнеса (2014) с рецензенти: доц.д-р Р. Попова и доц.д-р Г.Енева, свързани с профила на обявения конкурс

3. *Публикации, свързани с профила на обявения конкурс* – 18 броя. От тях:

3.1. Публикации в рецензирани (реферирани) списания у нас – 14 броя

3.2. Публикации в рецензирани списания в чужбина – 4 броя

4. *Доклади, изнесени на международни форуми* – 3 броя

5. Доклади, изнесени на национални конференции – 5 броя

6. Ръководство на дипломанти – 5 броя и понастоящем научен ръководител на докторант с тема: „Личностни особености на младежи- предприемачи и мениджъри“

7. Кандидатът има 3 позовавания от статии в чужбина и 3 цитирания от чуждестранни автори (по документи)

8. Членство в редакционни колегии у нас и в чужбина. Кандидатът е член на:

- редакционния екип на сп. Psychological Thought, издаващо се в електронен вид от Psych Open-Лайбниц, Институт за психологическа информация град Трир - Германия от 2012 година

- редакционния екип на Годишник по Психология, издаван от катедра „Психология“ на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за 2016 година

9. Членство в национални и международни научни организации. Кандидатът е член на Съюза на учените в България от 2007 година и Международната асоциация по приложна психология (International Association of Applied Psychology) от 2016 година.

10. Рецензии в реферирани списания - 5 бр. рецензии за периода 2012-2017 година в сп. Psychological Thought, издаващо се в електронен вид от PsychOpen-Лайбниц, Институт за психологическа информация град Трир- Германия

Всички материали, обект на рецензиране, както и тези, които са свързани с чуждестранни позовавания разглеждат проблемите на икономическите отношения, личностните характеристики и потребителското поведение на хората. Тематиката им е ориентирана към изучаване на психологичните аспекти в поведението на личността като потребител на различни продукти, нейните нагласи, потребителски потребности, ценности, интереси, позитивно или негативно отношение към определена търговска марка. Съдържанието на статиите също е ориентирано към новите социално-икономически условия,

които са предпоставка за формирането на специфично отношение, на всеки човек, към предлаганата му стока и нейния избор.

Учебна дейност

1. *Лекционни курсове със студенти.* Кандидатът е автор на разработена учебна програма по избираема дисциплина „Потребителско поведение“, включена в учебния план за обучение на студенти от специалност „Психология“.

2. В своята преподавателска натовареност Иван Д.Кръстев *има включени 315 часа практически упражнения* по учебната дисциплина „Икономическа психология“

3. Чрез преподавателската си активност кандидатът има *издаден учебник „Икономическа психология“* (2000) Благоевград в *съавторство* с Людмил Кръстев и колективно учебно помагало в съавторство с Радостина Ангелова „Проективни методики и репертуарни личностни решетки“ (2001) Благоевград. Преподавателската активност се разпростира в участие в международен проект по програма TEMPUS (2012) – Съвместен образователен проект 12410 "Университетска мрежа за самооценка, акредитация и академична мобилност в социалните науки“ на НБУ, откъдето е на обмен на опит за 1 месец в Университета в Лиеж –Белгия, ангажира се като академичен наставник в национален проект BG05M2OP001-2.002-0001 “Студентски практики“- фаза 1 като (2016) към МОН и проект „Стилове на взаимодействие между преподаватели и студенти в Европейския университет“ (2012) – ръководител на проекта доц.д-р. М.Мутафова

II. Оценка на научните и на практически резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Представените за оценяване материали, относно обявения конкурс, ми дават основание да направя следната оценка за резултатите им и приносите на кандидата:

В условията на пазарна икономика връзката личност – потребление е основен елемент от развитието на икономиката на страната. Затова високо оценявам самостоятелната монографична разработка, разглеждаща значимостта на личностния фактор в реализирането на потребителско поведение. Смятам, че конструктът „потребителско поведение“ е разгледан многоаспектно, чрез мотивацията, ценностите, жизнения стил, когнитивността, комуникация на личността и влиянието на фактори като: семейство, референтна група, култура, етнос и религиозна принадлежност. Успешно кандидатът е акцентирал върху ситуационните фактори и конкретното им влияние върху потребителското поведение. Монографията обогатява научните знания и има практическо приложение в работата на организационните психолози.

Всички материали – учебници, статии, участия в конференции и научни форуми тематично са свързани с профила на конкурса – Психология на дейността (потребителското поведение)

Кандидат № 2. Ивелина Пенева Енчева

Лични данни за кандидат 2 :

Ивелина Пенева Енчева е родена на 12 май 1978 година в град Ямбол. Придобива образователна и научна степен „доктор“ по Педагогическа и възрастова психология през 2012 година. Работи като гост преподавател към катедра „Психология“ от 2011 до 2013 година, а през следващите две години и като асистент към същата катедра. Лектор е на дисциплини от учебния план на катедра“Психология“ и други катедри в университета, води семинарни и практически упражнения.

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Кандидатът участва в конкурса със следните документи:

1. *Колективен монографичен труд в съавторство с Иван Кръстев „Личност и асертивност в бизнеса (2014) с рецензенти: доц.д-р Р. Попова и доц.д-р Г.Енева*

2. *Публикации, свързани с профила на обявения конкурс и включени в рецензирани (реферирани) списания у нас.* Представени 9 заглавия от които по-тематиката на конкурса приемам публикация в съавторство с К.Йорджев “Интернет тестирането – най-новата тенденция в компютърната психодиагностика“ (2009) и разработка в съавторство с И.Кръстев „ Локализация на контрола и защита на потребителските права“(2012) в *Psychological Thought*

3. *Публикации в рецензирани (реферирани) списания в страната и чужбина (peer referral journals).* Кандидатът представя 9 бр. изнесени доклади на международни конференции, съдържанието им, обаче не е свързано с тематиката на конкурса. Това се отнася и до докладите (7 броя), изнесени на национални конференции- 7 бр.

4. *Ръководство на дипломанти (докторанти).* Кандидатът няма самостоятелно ръководство на дипломанти и докторанти. Участва като консултант в дисертация по научно направление „Информатика“ . Предлага списък с оказано съдействие при разработване на дипломни работи и дисертации. Има 5 съвместни публикации с докторанти (2013-2017) и 5 със студенти (2013-2016). Тематиката на публикациите е от областта на информатиката, медицината, медицинската психология, педагогическата психология, социалната психология.

5. *Цитирания в чужбина в рецензирани реферирани списания (peer referral journals), в други научни трудове /дисертации, книги, монографии/* Кандидатът предлага списък с огромен обем цитирания от автори в престижни научни списания, индексирани издания и форуми. Всички цитирания са от различни области на психологията.

6. *Членство в национални и международни научни организации(асоциации) -* член на съюза на учените в България от 2013 година.

7. Членство в редакционни колегии у нас и в чужбина – Рецензии в реферирани списания, книги, монографии, дисертации и др. Кандидатът има 24 рецензии след придобиване на образователната и научна степен „доктор“ както следва:

Сп.Наука.Образование.Култура. – 3 бр.(2014, 2016)

Per. Hogrefe Publishing - European Psychologist- 1брой

Per. Sciences PG - Humanities and Social Sciences (HSS) – 3броя (2016, 2017)

Per. Sciences PG – Advances in Social Psychology (ASP) - 1брой (2016)

Per. Sciences PG- International Journal of Health Economics and Policy (HEP) - 1брой (2017)

Per. American Journal of Applied Psychology (AJAP) - 1брой (2017)

The European Open–Access Publishing Platform for Psychology - Psychological Thought – 14 броя.

Рецензиите са от различни области на научното познание.

8. Членство в редакционни колегии

В България:

- член на редакционна колегия на сборник с доклади от научна конференция с международно участие „Психологията-традиции и перспективи“ – ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград

- технически редактор на Годишник по психология за 2013 и 2014 години, издателство ЮЗУ „Неофит Рилски“ Благоевград

В чужбина:

- *American Journal of Applied Psychology* - издателство *Sciences PG* (ISSN:2328-5664)

- *Humanities and Social Sciences* - издателство *Sciences PG* (ISSN:2330-8176)

Б. Учебна дейност

9. Лекционни курсове със студенти, обучаващи се в специалност „Психология“ включващи „Психология на личността“ и „Обща, възрастова и педагогическа психология“ в специалност „Английска филология“ и „Приложна

лингвистика“; семинарни упражнения по дисциплините: „Психология на личността“, „Диференциална психология“, „Психологически измервания“ „Експериментална психология“; практически упражнения по дисциплините: „Психологически измервания“ и „Експериментална психология“.

10. Нововъведения- като асистент - преподавател създава компютърен вариант и модификация на Тахистоскопска методика за изследване обема и точността на зрителното възприятие, която успешно може да бъде използвана за обучение на студенти по Трудова психология. Високо оценявам тази възможност за усъвършенстване на учебния процес.

11. Публикувани самостоятелни учебници в страната - 4 броя. Кандидатът участва в конкурса с:

- учебно помагало: „Непараметрични статистически методи в психологията“ (2015) Университетско издателство на ЮЗУ “Неофит Рилски“ – Благоевград

- учебно помагало: „Асертивността във висшето образование“ (2015) Дейликонт, София

- методическо ръководство: „Непараметрични статистически методи“ (2015) Дейликонт, София

- учебно ръководство в съавторство със Станислава Стоянова „Методическо ръководство за провеждане на емпирични психологически изследвания“ (2014) Университетско издателство на ЮЗУ “Неофит Рилски“ – Благоевград

Съдържанието на учебни помагала и представеното „ръководство“ са ориентирани към проблемите на психологичното измерване и педагогическата психология.

12. Курсово ръководство. Кандидатът е курсов ръководител на студенти от специалност „Психология“ - задочно обучение, докато работи като преподавател в катедра „Психология“. Оценката на курса за изпълнението на ангажиментите е положителна, което е доказателство за налични педагогически умения.

Обобщени количествени и качествени данни за научноизследователската и педагогическата дейност на кандидата.

Така представените материали, на кандидат № 2, са показателни за наличие на доказани научно изследователски и преподавателски умения. Малка част, от тях, са свързани с проблемите на трудовата психология и в частност потребителското поведение.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Цялостната творческа продукция, на кандидата, е обемна по съдържание и обхват, както и многостранна по предназначението си. Тя получава положителна оценка, както в страната, така и в чужбина. Използваните нови технологични похвати, в преподаването, улеснява учебния процес и го прави по - достъпен.

Научните интереси на кандидата са многостранни, но ориентацията им е в област, различна от тематиката на обявения конкурс. Изключение правят колективният монографичен труд и две от публикациите.

III. Заключение

На основание Вътрешните правила за развитие на Академичния състав в ЮЗУ“Неофит Рилски“ чл.81.ал.1 и ал.2, оценката за заемане на академичната длъжност „Доцент“, според изпълнението на условията по чл.80 от тези правила и утвърдените с тях „Показатели и критерии за оценяване на участниците в конкурсите за заемане на академични длъжности“ определям кандидатите като отговарящи на тези изисквания.

На основание прегледаните документи по т.5 част 2 от „Показатели и критерии за оценяване на участниците в конкурсите за заемане на академични длъжности“, при повече от един кандидат, отговарящ на изискванията подреждам кандидатите както следва:

1. *Иван Димитров Кръстев* – налична самостоятелна монография по тематиката на конкурса, монография в съавторство, публикации и участия в конференции, учебни помагала, които подпомагат процеса на обучение на

студентите, разработена самостоятелна учебна програма по дисциплината „Потребителско поведение“ и съавторство по дисциплината „Икономическа психология“ . Всички материали съответстват на тематиката на обявени конкурс.

2. *Ивелина Пенева Енчева* – налична монография в съавторство, представена научна продукция, която ограничено се включва в тематичната насоченост на обявения конкурс. Независимо от това, високо оценявам желанието на кандидата за усъвършенстване на учебния процес. Приложимостта на нововъведението, обаче, е само част от цялостния процес на обучение по Трудова психология. За диагностика на психичните феномени се включват и други методи. По-голямата част от научната продукция се отнася приоритетно за други научни области от психологията. Смятам, че предложената продукция не покрива всички изисквания на профила на обявения конкурс.

Дата: 17.10.2017 г.

Член на журито:

/Доц.д-р.Р.Манчева /